

322**NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky**

z 9. júla 2003

o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. a na vykonanie § 3 ods. 2 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov nariaďuje:

§ 1**Predmet úpravy**

(1) Týmto nariadením sa do právneho poriadku Slovenskej republiky transponujú právne predpisy Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1.

(2) Toto nariadenie ustanovuje minimálne normy na ochranu zvierat chovaných alebo držaných na farmárske účely.

(3) Toto nariadenie sa nevzťahuje na

- voľne žijúce zvieratá,
- zvieratá určené na súťaže, výstavy, kultúrne alebo športové podujatia alebo činnosti,
- pokusné zvieratá alebo laboratórne zvieratá,
- bezstavovce.

(4) Ustanovenia osobitných predpisov¹⁾ nie sú týmto nariadením dotknuté.

§ 2**Vymedzenie pojmov**

Na účely tohto nariadenia sa rozumie

- zvierateľom každý stavovec chovaný alebo držaný na produkciu potravín alebo krmiva, vlny, chlupov, štetín alebo peria, kože alebo kožušiny, alebo na iné farmárske účely,
- vlastníkom alebo držiteľom každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je zodpovedná za zviera alebo ktorá má zviera na starosti trvale alebo len dočasne,
- zodpovedným orgánom príslušný orgán veterinárnej správy.²⁾

Požiadavky na chov zvierat**§ 3**

Vlastník alebo držiteľ je povinný urobiť všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie pohody zvierat, ktoré sú v jeho starostlivosti, a zabezpečiť, aby im nebola spôsobená zbytočná bolesť, utrpenie alebo poranenie.

§ 4

Podmienky, v ktorých sú zvieratá okrem rýb, plazov a obojživelníkov chované alebo držané, majúc na zreteľ ich druh, stupeň vývoja, prispôsobenia a domestikácie, a ich fyziologické a etologické potreby, ktoré sú v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním, musia zodpovedať požiadavkám uvedeným v prílohe č. 2.

Kontroly**§ 5**

(1) Zodpovedné orgány vykonávajú inšpekcie na zabezpečenie súladu s požiadavkami ustanovenými týmto nariadením. Tieto inšpekcie sa môžu vykonávať súbežne s kontrolami na iný účel.

(2) O výsledkoch týchto kontrol a ich rozsahu Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „štátna veterinárna a potravinová správa“) informuje Európsku komisiu každé dva roky k poslednému pracovnému dňu v mesiaci apríl.

§ 6**Hlásenie výsledkov kontrol**

(1) Regionálna veterinárna a potravinová správa podáva hlásenie o výsledkoch kontrol za predchádzajúci rok v rozsahu určenom hlavným veterinárnym lekárom raz ročne, vždy do 31. januára príslušnej krajskej veterinárnej a potravinovej správy.

(2) Krajská veterinárna a potravinová správa vypracúva hlásenie o výsledkoch kontrol za príslušný kraj na

¹⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných.

²⁾ § 4 ods. 3 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

základe hlásenia regionálnej veterinárnej a potravinovej správy a predkladá ho štátnej veterinárnej a potravinovej správe vždy do 1. marca.

(3) Štátna veterinárna a potravinová správa predkladá Európskej komisii správu obsahujúcu výsledky kontrol vykonaných v oblasti ochrany zvierat chovaných na farmárske účely na území Slovenskej republiky v súlade s požiadavkami Európskych spoločenstiev. Rozsah údajov o výsledkoch kontrol vykonaných v oblasti ochrany zvierat chovaných na farmárske účely je uvedený v prílohe č. 3.

§ 7

Obsah hlásenia

Hlavný veterinárny lekár môže každoročne upraviť obsah hlásenia uvedeného v § 6 ods. 1. Hlásenie musí obsahovať najmä údaje

- a) o druhu zvierťaťa, prípadne jeho kategórii, ak ide o hlásenie o výsledkoch kontrol v chovoch teliat a nosníc,
- b) o celkovom počte chovov, počte kontrolovaných chovov a percentuálny podiel kontrolovaných chovov ku všetkým chovom, na ktorých sú zvieratá chované na farmárske účely,
- c) o druhu a počte porušení ustanovení osobitného predpisu,¹⁾
- d) o personále, jeho počte a odbornej spôsobilosti,
- e) o kontrole zvierat, či je
 1. frekvencia kontrol zvierat najmenej jeden raz denne,
 2. primeranosť osvetlenia umožňujúca zvieratá kedykoľvek dôkladne skontrolovať,
 3. kontrolovaný zdravotný stav a či je zvieratám, ktoré prejavujú príznaky ochorenia alebo poranenia, bezodkladne venovaná primeraná starostlivosť,
 4. umožnená izolácia chorých alebo poranených zvierat v prípade potreby vo vhodnom ustajnení,
- f) o vedení záznamov; vlastník alebo držiteľ uchováva záznamy o každom podanom liečive a o počte uhybnutých zvierat, zistenom pri každej ich prehliadke počas predchádzajúcich troch rokov,
- g) o voľnosti pohybu zvierat, ich zabezpečení, aby neboli obmedzované spôsobom, ktorý im zapríčiňuje zbytočné utrpenie alebo poranenie,
- h) o stavbách, či
 1. sú zabezpečené, aby materiály a príslušenstvo, s ktorými zvieratá prichádzajú do styku, neboli pre zvieratá škodlivé,
 2. majú ostré hrany alebo výčnelky,
 3. je vetranie, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá,
 4. sú zvieratá chované v nepretržitej tme alebo bez primeraného času oddychu od umelého osvetlenia,

- i) o zariadeniach, najmä o zabezpečení systému umelého vetrania vhodným záložným systémom zaručujúcim dostatočnú obnovu vzduchu, potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat v prípade poruchy systému, a poplašný systém, ktorý chovateľa upozorní na poruchu,
- j) o krmive a iných látkach, ktoré boli zvieratám podávané z iných dôvodov ako z liečebných alebo preventívnych, alebo z dôvodov zootecnického ošetrovania³⁾ alebo o látkach, o ktorých nebolo vedeckými štúdiami pohody zvierat alebo uznávanými skúsenosťami preukázané, že ich účinok nie je pre zdravie alebo pohodu zvierat škodlivý,
- k) o vykonaných zárokoch podľa prílohy č. 2 bodu 19,
 - l) o chovných postupoch, či sa používali také chovné postupy, ktoré spôsobili alebo mohli spôsobiť utrpenie alebo poranenie zvierat, okrem postupov a zámkov podľa prílohy č. 2 bodu 19,
- m) o počte vedených konaní a uložených opatrení a sankcií.

§ 8

Inšpekcie

(1) Veterinárni odborníci z Európskej komisie v spolupráci so zodpovedným orgánom môžu

- a) overovať, či uplatňovanie tohto nariadenia na území Slovenskej republiky je v súlade s požiadavkami právnych predpisov Európskeho spoločenstva uvedených v prílohe č. 1,
- b) vykonávať kontroly na mieste, aby sa zabezpečilo, že kontroly sú vykonávané v súlade s požiadavkami právnych predpisov Európskeho spoločenstva uvedených v prílohe č. 1.

(2) Príslušné orgány veterinárnej správy, iné orgány verejnej správy a osoby, ktorých sa tieto kontroly týkajú, poskytnú týmto odborníkom Európskej komisie pri plnení ich úloh všetku potrebnú pomoc, a umožnia im najmä prístup k všetkým potrebným informáciám, dokladom a osobám, ako aj vstup do miest, prevádzkarní, zariadení a dopravných prostriedkov na účely vykonávania kontrol v rovnakom rozsahu ako príslušnému orgánu veterinárnej správy.

(3) Štátna veterinárna a potravinová správa sa zúčastní na prerokovaní výsledkov inšpekcií pred zostavením a zverejnením záverečnej správy a prijme nevyhnutné opatrenia s prihliadnutím na výsledky inšpekcií.

§ 9

Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. augusta 2003.

Mikuláš Dzurinda v. r.

³⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 319/2003 Z. z., ktorým sa upravujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 322/2003 Z. z.

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

1. Smernica Rady č. 98/58/ES z 20. júla 1998 týkajúca sa ochrany zvierat chovaných na farmárske účely (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 221, 08/08/1998, s. 0023-0027).
2. Rozhodnutie Komisie č. 2000/50/ES zo 17. decembra 1999 týkajúce sa minimálnych požiadaviek na kontroly chovov, v ktorých sú chované zvieratá na farmárske účely (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 19, 25. 01. 2000, s. 51).

Právne predpisy Európskych spoločenstiev sú preložené do slovenského jazyka; do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nahliadnuť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1/29, Bratislava.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 322/2003 Z. z.**Personál**

1. O zvieratá sa musí starať dostatočne početný personál s primeranými schopnosťami, vedomosťami a profesionálnym oprávnením.

Kontroly zvierat

2. Všetky zvieratá chované v hospodárskych zariadeniach, v ktorých ich pohoda závisí od včasnej pozornosti ľudí, musia byť dôkladne kontrolované najmenej raz denne; zvieratá chované v iných zariadeniach musia byť kontrolované podobným spôsobom v intervaloch dostatočných na vylúčenie akéhokoľvek utrpenia.
3. Musí byť k dispozícii primerané stále osvetlenie alebo prenosné osvetlenie umožňujúce zvieratá kedykoľvek dôkladne skontrolovať.
4. Každé zviera, ktoré sa javí ako choré alebo poranené, musí byť bezodkladne vhodne ošetrované, a ak zviera na takú starostlivosť nereaguje, musí sa čo najskôr zabezpečiť veterinárna pomoc; ak je to potrebné a ak je to možné vzhľadom na používanú technológiu, choré alebo poranené zviera sa musí izolovať vo vhodnom ustajnení s dostatkom suchej pohodlnej podstielky.

Vedenie záznamov

5. Vlastník alebo držiteľ musí uchovávať záznamy o každom podanom liečive a o počte uhynutých zvierat zistených pri každej ich prehliadke; ak sa uchovávajú zhodné informácie na iný účel, tie môžu tiež postačovať na účely tohto nariadenia.
6. Tieto záznamy sa musia uchovávať počas troch rokov a musia byť dostupné zodpovednému orgánu pri vykonávaní kontroly, alebo ak o ne požiada z iného dôvodu.

Voľnosť pohybu zvierat

7. Voľnosť pohybu zvierat, majúc na zreteli ich druh, a v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním, nesmie byť obmedzovaná spôsobom, ktorý by im zapríčiňoval zbytočné utrpenie alebo poranenie; ak sú zvieratá trvalo uviazané alebo pravidelne priväzované alebo zatvorené, musí im byť daný priestor primeraný ich fyziologickým a etologickým potrebám v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním.

Stavby a ustajnenie

8. Materiály používané na výstavbu ustajnenia, a najmä materiály na stavbu ohrád a príslušenstvo, s ktorými môžu prísť zvieratá do styku, nesmú byť pre zvieratá škodlivé a musia sa dať dôkladne čistiť a dezinfikovať; dvere a priechody musia byť také široké a vysoké, aby zvieratám pri prechádzaní nimi nespôsobili poranenia.
9. Ustajnenie a zariadenia na zabezpečenie zvierat musia byť zostrojené a udržiavané tak, aby na nich neboli ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť.
10. Izolácia, kúrenie a vetranie budovy musia zaručovať, aby sa cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov udržiavali na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá.
11. Zvieratá chované v budovách nesmú byť v nepretržitej tme alebo bez primeraného času odдыхu od umelého osvetlenia; ak dostupné prirodzené svetlo je nedostatočné na vyhovenie fyziologickým alebo etologickým potrebám zvierat, musí sa zabezpečiť primerané umelé osvetlenie.

Zvieratá chované mimo stavieb

12. Zvieratám, ktoré nie sú chované v budovách, a tam, kde je to potrebné a možné, musí sa poskytnúť ochrana proti nepriazni počasia, dravcom a zdravotným rizikám.

Automatické a mechanické zariadenia

13. Všetky automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu zvierat sa musia kontrolovať aspoň raz denne, a ak sa zistí porucha, musí byť okamžite odstránená, alebo ak to nie je možné, musia sa urobiť vhodné opatrenia na zabezpečenie zdravia a pohody zvierat až do odstránenia poruchy predovšetkým tým, že sa použijú alternatívne metódy kŕmenia a udržiavania vyhovujúceho prostredia; v chovoch, kde sa používa systém umelého vetrania, musí byť zabezpečený vhodný záložný systém zaručujúci dostatočnú obnovu vzduchu, potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat v prípade poruchy systému, a poplašný systém, ktorý chovateľa upozorní na poruchu; poplašný systém sa musí pravidelne testovať.

Krmivo, voda a iné látky

14. Zvieratá musia byť kŕmené plnohodnotnou diétou primeranou ich veku a druhu, v dostatočnom množstve na udržanie ich dobrého zdravia a na uspokojenie ich nutričných potrieb; žiadnemu zvieratú nesmie byť poskytnuté krmivo alebo tekutina v takej miere alebo s obsahom takých látok, ktoré by mu mohli spôsobiť zbytočné utrpenie alebo ho poškodiť.
15. Všetky zvieratá musia mať prístup ku krmivu v intervaloch podľa ich fyziologických potrieb.
16. Všetky zvieratá musia mať prístup k vhodnému vodnému zdroju alebo musí byť ich potreba príjmu tekutín uspokojená iným spôsobom.
17. Kŕmne zariadenia a napájacie zariadenia musia byť naprojektované, zhotovené a umiestnené tak, aby kontaminácia krmiva a vody a nežiaduci účinok súťaženia medzi zvieratami boli minimálne.
18. Žiadne iné látky s výnimkou tých, ktoré sú podávané z liečebných alebo preventívnych dôvodov, alebo z dôvodov zootechnického ošetrovania, ako je uvedené v osobitnom predpise,¹⁾ nesmú byť podávané zvieratám, len ak bolo vedeckými štúdiami pohody zvierat alebo uznávanými skúsenosťami preukázané, že účinok týchto látok nie je škodlivý pre zdravie alebo pohodu zvierat.

Vykonávanie zákrokov

19. Ustanovenia osobitného predpisu²⁾ týkajúce sa vykonávania zákrokov porušujúcich neobnoviteľné časti organizmu sa vzťahujú aj na toto nariadenie až do prijatia špecifických ustanovení v súlade s požiadavkami Európskych spoločenístiev.

Chovné postupy

20. Plemenitba alebo chovné postupy, ktoré spôsobujú alebo by mohli spôsobovať utrpenie alebo poranenie hociktorého z dotknutých zvierat, nesmú byť vykonané s výnimkou chovných postupov, ktoré by mohli spôsobiť minimálne alebo krátkodobé nevyhnutné utrpenie alebo poranenie alebo ktoré by mohli vyžadovať zásahy, ktoré nespôsobia trvalé následky.
21. Zvíra môže byť chované na farmárske účely, len ak je na základe genotypu a fenotypu zvieratá odôvodnené predpokladať, že zvíra môže byť chované bez nepriaznivého účinku na jeho zdravie alebo pohodu.

¹⁾ § 2 ods. 1 písm. c) nariadenia vlády č. 319/2003 Z. z., ktorým sa upravujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat.

²⁾ § 21 ods. 2 písm. b) zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 322/2003 Z. z.

V Z O R

**SPRÁVA O VÝSLEDKOVÝCH KONTROL VYKONANÝCH
V OBLASTI OCHRANY ZVIERAT CHOVANÝCH NA FARMÁRSKE ÚČELY**

Slovenská republika		Rok		
Druhy a kategórie zvierat teľatá ošípané nosnice				
Počet chovov:		Počet vykonaných kontrol v percentách:/.....		
Druh a počet porušení ustanovení		Počet právnych krokov prijatých v tejto súvislosti		
Požiadavka	Výklad podľa tohto nariadenia	Celkový počet	Počet opatrení	Iné postihy
Personál	O zvieratá sa stará dostatočne početný personál s primeranými vedomosťami			
Kontroly	Zvieratá musia byť kontrolované najmenej raz denne. Musí byť dostupné primerané svetlo umožňujúce kedykoľvek dôkladne skontrolovať zvieratá. Zvieratá prejavujúce príznaky ochorenia alebo poranenia musia byť bezodkladne primerane ošetrené. Ak je to potrebné, choré alebo poranené zvieratá sa musia izolovať vo vhodnom ustajnení.			
Vedenie záznamov	Vlastník alebo držiteľ musí uchovávať záznamy o každom podanom liečive a o počte uhynutých zvierat, zistenom pri každej ich prehliadke, najmenej počas troch rokov.			
Voľnosť pohybu	Zvieratá nemôžu byť obmedzované spôsobom, ktorý im spôsobuje zbytočné utrpenie alebo poranenie.			
Stavby	Materiály a zariadenia, s ktorými môžu prísť zvieratá do styku, nesmú byť pre ne škodlivé. Žiadne ostré hrany a výčnelky. Cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov sa musia udržiavať na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá. Zvieratá chované v budovách nesmú byť chované v nepretržitej tme alebo bez primeraného času oddychu od umelého osvetlenia.			
Zariadenia	Tam, kde zdravie a pohoda zvierat závisí od systému umelého vetrania, musí byť zabezpečený vhodný záložný systém zaručujúci dostatočnú obnovu vzduchu, potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat v prípade poruchy systému, a poplašný systém, ktorý chovateľa upozorní na poruchu.			
Krmivo a iné látky	Žiadne iné látky okrem tých, ktoré sú podávané z liečebných alebo preventívnych dôvodov, alebo z dôvodov zootecnického ošetrovania, ako je definované v osobitnom predpise, ¹⁾ nesmú byť podávané zvieratám, len ak bolo vedeckými štúdiami pohody zvierat alebo uznávanými skúsenosťami preukázané, že účinok týchto látok nie je škodlivý pre zdravie alebo pohodu zvierat.			

¹⁾ § 2 ods. 1 písm. c) nariadenia vlády č. 319/2003 Z. z., ktorým sa upravujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat.

Vykonané zákroky	Zákroky vykonané z iných ako liečebných dôvodov alebo diagnostických dôvodov, alebo na označovanie zvierat, ktoré budú ukončené porušením alebo stratou citlivej časti tela, sa zakazujú okrem týchto: odrohovanie zvierat, kastrácia samcov iným spôsobom ako pretrhnutím tkaniva, zavádzanie nosných krúžkov.			
Chovné postupy	Plemenitba alebo chovné postupy, ktoré spôsobujú alebo by mohli spôsobovať utrpenie alebo poranenie dotknutých zvierat, sú zakázané.			